

Porównanie programów: Realna Lewica • partie sejmowe • KKP

PORÓWNANIE PROGRAMÓW

Realna Lewica (deklaracja v10, 25 września 2026) wobec partii sejmowych X kadencji oraz Konfederacji Korony Polskiej

Ten dokument zestawia każdy rozdział deklaracji Realnej Lewicy z analogicznymi punktami Nowej Lewicy, Razem, Koalicji Obywatelskiej, PSL, Polski 2050 / Unii Centrum, PiS, Rozwoju Plus, Konfederacji (Nowa Nadzieja + RN) i Konfederacji Korony Polskiej. Tam, gdzie partia nie ma precyzyjnego odpowiednika, jest to zaznaczone. Porównanie jest analityczne, nie agitacyjne.

Aktualizacja z 25 września 2026. Poprzednia wersja tego opracowania odnosiła się do deklaracji RL w wersji 5 (24 września 2026). Wersje 6–9 wprowadziły przede wszystkim zmiany redakcyjne i porządkujące (numeracja, odsyłacze między rozdziałami) oraz kilka nowych pozycji odnotowanych już w poprzedniej wersji tego opracowania (Krajowa Agencja Migracyjna i Sąd Migracyjny — v6; odrzucenie umowy UE–Mercosur, pakiet anty-SLAPP, zniesienie przywilejów łowieckich — v7). Sam trzon programowy — podatki, migracja, zdrowie, mieszkania, ustrój, obrona — pozostał w wersji 10 identyczny co do liczb i mechanizmów. Przy weryfikacji całego tekstu v10 wykryto dwie zmiany opisane niżej:

- W autoprezentacji RL (“Kim jesteśmy”) dopisano, że państwo ma być *“sprawne między władzą centralną a samorządem”* — nowy akcent, którego nie było w opisie pozycjonowania w wersji 5.
- Pozycja “B+R do 3% PKB”, którą poprzednia wersja tego opracowania przypisywała RL w rozdziale 9 (Nauka), **nie znajduje potwierdzenia w tekście wersji 10** — deklaracja mówi o waloryzacji subwencji, gwarantowanym budżecie NCN/PAN i etacie dla doktorantów, ale nie stawia liczbowego celu B+R do 3% PKB. Usunięto tę pozycję z tabeli.

Źródła RL / NL / Razem — jak w opracowaniu z 24.09.2026, zaktualizowane o deklarację RL v10 (25.09.2026); program KW NL 2023 + priorytety XII 2025 + „1000 dni”; deklaracja Razem XI 2025. KO: 100 konkretów 2023 + umowa koalicyjna 15.10 + praktyka rządu Tusk III do IX 2026. PSL / PL2050: program Trzeciej Drogi 2023, umowa koalicyjna, manifest Unii Centrum IX 2026. PiS: program 2023 i linia klubu 2024–26. Rozwój Plus: 10 filarów z 28.07.2026. Konfederacja: program prezydencki Mentzena 2025, stanowiska klubu 2024–26. KKP: program partii (konfederajakoronypolskiej.pl), kampania prezydencka Brauna 2025, projekty IX 2026 (ustawa o agentach, „Polska za pokojem”).

Uwaga metodologiczna. Partie rządzące (KO, PSL, PL2050, NL) mają program 2023 złagodzony przez kompromis koalicyjny i weto prezydenta Nawrockiego. PiS po rozłamie VII 2026 nie opublikowało nowego programu kadencyjnego — używamy linii klubu i dziedzictwa 2015–23. R+ i KKP to formacje młode: R+ ma 10 filarów, nie 155 punktów; KKP ma program tożsamościowo-katolicki, nie tabelę wydatków. Gęstość liczbową RL pozostaje unikatowa na tle całego Sejmu.

0. Pozycjonowanie ideowe

Oś	Realna Lewica	NL + Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
Autodefinicja	Socjaldemokracja realistyczna. Silne państwo przy pensji, zdrowiu, mieszkaniu i ciele; sprawne między władzą centralną a samorządem;	NL: socjaldemokracja + socjalliberalizm, PES/S&D. Razem: demokratyczny socjalizm / nordycka SD.	KO: demoliberalizm, pro-UE. PSL: agraryzm, chadecja. 2050/UC: liberalne centrum, jakość życia.	PiS: narodowy konserwatyzm, solidaryzm, etatyzm. R+: „nowoczesna chadecja europejska”, patriotyzm + inwestycje.	Konf.: konserwatywny liberalizm / paleolibertarianizm + narodowcy. KKP: ultrakonserwatyzm katolicki, intronizacja, twardy

Oś	Realna Lewica	NL + Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
	twarde na granicy i w kasie.				eurosceptycyzm.
Styl	Mówi cenę na 1. stronie. Nie obiecuje euro ani 6% PKB na armię w tej kadencji. Aneks kosztów.	NL 2023: 155 pkt bez pełnego rachunku. Razem 2025: „koniec świętych krów”, mniej liczb niż RL.	KO: 100 konkretów / 100 dni — checklista, nie doktryna. PSL: obrona KRUS i wsi. 2050: instytucje, klimat, „nowa polityka”.	PiS: transfery + tożsamość + wielkie inwestycje (CPK). R+: 10 filarów, bez tabeli deficytu.	Konf.: niskie podatki, cienkie państwo (gospodarka) + grube w kulturze. KKP: teologia polityczna, pokój, suwerenność, rejestr „obcych agentów”.
Władza IX 2026	Projekt nowej formacji / dokumentu. Odbiera prezydentowi weto i łaskę.	NL w koalicji, Czarzasty marszałkiem od XI 2025. Razem poza rządem (wyszło 2024), koło 4 posłów.	KO największy klub (~156). PSL ~32. PL2050 rozbita (~15 + Centrum/UC). Rząd Tusk III.	PiS ~146 po odejściu R+ (~41). Opozycja. Prezydent Nawrocki z prawej strony hamuje ustawy koalicji.	Konfederacja klub ~16. KKP koło 3 posłów (od VI 2025). Oba poza rządem; KKP w sondażach IX 2026 ~11%.
Hasło	Twoja pensja. Twoje ciało. Twoje mieszkanie. Twoje bezpieczeństwo.	NL: Serce mam po lewej. Razem: Inna polityka jest możliwa / TurboPolska.	KO: 100 konkretów / przyszłość. PSL: normalność, wieś. 2050: Polska przyszłości.	PiS: Polska — nasz dom. R+: Bezpieczeństwo. Rozwój. Suwerenność.	Konf.: niska składka, szczelna granica. KKP: Ad Maiorem Dei Gloriam / Polska za pokojem.

1. Polska z atomu, krzemu i stali

To najbardziej „skopiowany” rozdział wobec Razem 2025. Tytuł i rdzeń industrialny RL = Razem. Na reszcie sceny atom wraca do łask (PiS, R+, częściowo KO w rządzie), ale bez pakietu 12 GW + zniesienie 60% PKB + Linux w administracji + państwowego holdingu budowlanego.

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
Atom	Docelowo ~12 GW w 8 blokach, horyzont 20–25 lat (nie 15). Przyspieszenie Lubiatowo-Kopalino i Pątnów. Przegląd co 3–4 lata.	NL 2023: brak celu GW; w rządzie ministerstwo energii + sprawiedliwa transformacja. Razem: min. 8 bloków / 12 GW.	KO: kontynuacja programów jądrowych rządu (nie flaga 2023). 2050: OZE pierwsze, atom dopuszczalny. PSL: ostrożnie, ochrona wsi.	PiS 2015–23: start programu jądrowego. R+: przyspieszyć duże EJ + SMR jako priorytet państwa.	Konf.: atom tak, jeśli bez Zielonego Ładu jako dyktatu. KKP: suwerenność energetyczna, sceptycyzm wobec unijnego miksu.
OZE / klimat	Wiatr i słońce nie czekają na atom. Nie podnosić cen „pod dyrektywę”. Dopłaty z FSK i ETS dla ubogich (ochrona przed ETS2).	NL: Zielony Ład, ~50% CO ₂ (starsze). Razem: OZE + atom, neutralność 2050.	KO/2050: Zielony Ład, wiatr na lądzie, KPO. PSL: hamulec wobec ETS2 i obciążeń rolników.	PiS: atom + węgiel transformacyjny, opór ETS2. R+: stop polityce klimatycznej UE, odejście od ETS/ETS2 i ZŁ.	Konf. i KKP: twarde „nie” dla Zielonego Ładu. Konf.: bezpieczeństwo energetyczne bez unijnego kalendarza.
Krajowe kompetencje	Krajowe kompetencje przemysłowe: atom, półprzewodniki, budowa maszyn — niezależność od zagranicznych wykonawców.	NL/Razem: brak tak wyodrębnionego pakietu trzech branż jednocześnie.	KO/2050: innowacyjność ogólnie, bez wskazania tych trzech branż.	PiS/R+: atom i zbrojeniówka tak, półprzewodniki słabiej wyodrębnione.	Konf./KKP: nie ten język.
Górnicy	Praca do emerytury w spółkach SP. 1:1 nowe miejsce w tym samym regionie.	NL: sprawiedliwa transformacja. Razem: za każde likwidowane — nowe w regionie.	KO: transformacja + tarcze. PSL: ochrona regionów i KRUS, nie 1:1 przemysłowe.	PiS: przedłużanie węgla + osłony. R+: energetyka jako rozwój, nie data zamknięcia.	Konf./KKP: węgiel jako suwerenność; transformacja unijna = strata miejsc.
Limit 60% PKB	Zniesienie limitu konstytucyjnego. Referendum (15.2).	NL: brak. Razem: identyczny postulat zniesienia 60%.	KO/PSL/2050: utrzymanie ram UE i konstytucji; euro	PiS w praktyce obchodził limit funduszami. R+:	Konf.: zakaz deficytu w konstytucji (Nowa Nadzieja —

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
			jako horyzont KO, nie data.	wielkie inwestycje z długu (CPK, kolej, porty).	odwrotność RL). KKP: tanie państwo, nie zniesienie limitu na atom.
Fundusz strategiczny	Fundusz Inwestycji Strategicznych z długu: atom + wojsko. Mieszkania finansowane osobno (danina, rozdział 7).	NL: KPO, BGK, programy sektorowe. Razem: jeden fundusz przemysł–infra–tech.	KO: KPO + BGK. 2050: fundusze UE. PSL: BGK dla wsi i samorządów.	PiS: CPK, Via Carpatia, FWSZ. R+: przywrócić wielkie inwestycje (CPK, kolej, porty).	Konf.: przeciw „wielkim budowom” jako rozdawnictwu. KKP: nie ten język.
Kolej / drogi / porty	KDP, regionalna, nocna, polskie technologie. Jeden e-pobór na autostradach. Autobus w każdej gminie + 3 kursy weekend. Jeden bilet u wszystkich przewoźników.	NL: zintegrowany bilet, odbudowa kolei (projekt 2026). Razem: KDP + lokalna + nocna + centra.	KO: CPK w praktyce rządu sporny; kolej i drogi z KPO. 2050: kolej i klimat. PSL: drogi gminne, PKS.	PiS: CPK jako totem. R+: wrócić do CPK, kolei, portów.	Konf.: infrastruktura tak, bez unijnych warunków. KKP: brak szczegółowego planu taboru.
Linux / AI	50 tys. stanowisk Linux rok 1; ≥80% administracji rok 5. Kod publiczny. Jeden login (urząd + zdrowie). Polskie AI w 36 mies. Zakaz trenowania AI na danych bez zgody.	NL: PLLuM (11 modeli od V 2026), mObywatel — bez twardego odejścia od Microsoftu. Razem: suwerenność cyfrowa, bez harmonogramu Linuxa.	KO: mObywatel, eIDAS 2.0, chmura. Brak wymuszonego Linuxa. 2050: cyfryzacja państwa.	PiS: mObywatel 2017–23. R+: „Polska w smartfonie”.	Konf.: mniej państwa w cyfrze, obrona gotówki. KKP: sceptycyzm wobec unijnej tożsamości cyfrowej.
Węgiel w domach / rezerwy	Zakaz węgla w miastach od 2035. Sieci ciepłownicze nieprywatyzowane, prawo pierwokupu gminy. Gaz 90 / ropa 60 / węgiel 30 dni.	NL: ciepło systemowe, kotły. Razem: priorytet ciepła publicznego. Brak tak precyzyjnych zapasów u obu.	KO: wymiana kotłów, smog. Brak 90/60/30.	PiS: węgiel w miksie, rezerwy jako suwerenność (mniej liczb). R+: tania energia, nie data zakazu.	Konf./KKP: sprzeciw zakazom węglowym z kalendarza UE.
Holding budowlany	Państwowy holding budowlany specjalizujący się w kolei i energetyce — państwo realizuje część inwestycji własnymi rękami, nie tylko zamawia u prywatnych firm.	NL/Razem: brak tak wyodrębnionego holdingu wykonawczego.	KO: zamówienia publiczne standardowo, bez holdingu.	PiS: czempioni narodowi jako spółki SP, nie holding wykonawczy. R+: inwestycje SP, nie holding budowlany.	Konf.: prywatyzować, nie tworzyć nowy podmiot państwowy. KKP: nie ten temat.

2. Państwo po stronie pracujących

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
Związki / rady	Łatwiejszy spór i strajk solidarnościowy. 1/3 RN przy 500–1999; połowa od 2000 (remis — kapitał). Rada zakładowa od 50 os.	NL: nowa ustawa o sporach, min. 20% w RN. Razem: silne związki, partycypacja — filar 2025.	KO: dialog społeczny, bez współzarządzania 1/3–1/2. PSL: związki rolnicze. 2050: umiar.	PiS: związki „swoje” (S, Solidarność), nie niemiecki model rad. R+: solidarizm, nie kodeterminacja.	Konf.: związki jako przeszkoda dla firm. KKP: korporacjonizm katolicki, nie rady z parytetem.
PIP / śmieciówki	Broni prawa PIP do przekwalifikowania B2B/zlecenia na etat (od VII 2026, zaskarżone do TK). Podwojenie inspektorów.	NL: wdrożone 8.07.2026 — sztandar. Razem: likwidacja śmieciówek od 2015.	KO w koalicji przyjęła PIP-etat; część KO (przedsiębiorcy) protestuje. PSL: ostrożność wobec rolników-B2B.	PiS 2015–23: część oskładkowania zleceń, nie pełna zamiana decyzją PIP. R+: uszczelnienie CIT, nie PIP-etat jako	Konf.: PIP-etat = atak na B2B. KKP: nie ten temat.

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
Czas pracy	4-dniowy tydzień bez utraty pensji, etapowo: lata 1–2 publiczny i firmy >250; ocena 18 mies.; 3–5 reszta. Right to disconnect od r. 1. Handel niedziela: decyzja stron, 250%.	NL 2023: skracanie + urlop; w priorytetach 2025/26 „horyzont”, nie ustawa kadencji. Razem: klasycznie 35h.	KO: zniesienie zakazu handlu w niedzielę (konkret 2023) — zbieżne z RL w kierunku, nie w 250%. Brak 4 dni. 2050: work-life, nie 32h.	flaga. PiS: zakaz handlu w niedzielę jako tożsamość. R+: nie 4 dni.	Konf.: wolny kontrakt, nie krótszy tydzień z tej samej pensji. KKP: niedziela święta, nie 250%.
Płaca minimalna	Do 75% mediany w kadencji (~+3 pp/rok z ~63%). Potem automat.	NL 2023: 66% przeciętnego z poprzedniego roku. Razem: godne płace, koniec rozdawnictwa dla bogatych.	KO: podwyżki min. w koalicji, bez 75% mediany jako kotwicy.	PiS: podnosił min. politycznie. R+: rozwój płac przez gospodarkę, nie kotwicę 75%.	Konf.: płaca min. zniekształca rynek; Mentzen historycznie za jej ograniczeniem.
Jawność płacowa	Widelki wynagrodzenia obowiązkowe w każdym ogłoszeniu o pracę. Mechanizmy korygujące różnice płacowe kobiet i mężczyzn. Koniec premii frekwencyjnych (kara za L4).	NL/Razem: jawność płac jako kierunek, bez tak precyzyjnego obowiązku w ogłoszeniu.	KO/2050: unijna dyrektywa o jawności płac w toku implementacji, RL idzie dalej.	PiS/R+: nie flaga.	Konf.: dodatkowa regulacja dla pracodawców, do ograniczenia.
Budżetówka / automatyzacja	Pensje = średnia + waloryzacja ≥ inflacja. Koniec outsourcingu stałych zadań. Dodatkowy CIT firm redukujących etaty – Fundusz Automatyzacji (przekwalifikowanie).	NL 2023: 20% „natychmiast” + 2×/rok; w praktyce 2024 20/30%, 2025 już 5%. Razem: godne płace nauczycieli i pielęgniarek. Brak funduszu automatyzacji.	KO: podwyżki 2024, potem hamulec fiskalny. 2050: sprawne państwo.	PiS: podwyżki wybrane grupy. R+: nie ten fundusz.	Konf.: ciąć administrację, nie wiązać ze średnią.
Twórcy i kultura	Pół składki dla zawodowych twórców (Fundusz Ubezpieczeń Twórców z opłaty 2% od honorariów + dotacja budżetowa). Umowa o pracę jako norma w publicznych instytucjach kultury. Praca użyteczna społecznie w regionach z bezrobociem.	NL/Razem: wsparcie dla kultury ogólnie, bez tak skonstruowanego funduszu składkowego.	KO/2050: granty kulturalne, bez ubezpieczeniowego mechanizmu twórców.	PiS/R+: nie ten model.	Konf./KKP: nie ten temat.
Bezrobocie / staże / mobbing	6 mies. 80% + 6 mies. 50%, limit jak L4. Koniec bezpłatnych staży. Sądy pracy: wyrok I inst. w 6 mies. Mobbing = wypadek przy pracy.	NL: 100% na L4 (2023) — mocniejsze niż RL; ustawa o płatnych stażach w toku. Razem: zakaz darmowych staży od początku.	KO: bon, staże — słabsza precyzja. PSL: sezonowość rolnictwa.	PiS: 500+ /800+ logika transferów, nie 80% pensji przez rok.	Konf.: zasiłki zniechęcają do pracy.

Werdykt. Tu RL stoi między Razem (35h od razu) a NL (PIP-etat już jest, 4 dni odłożone). KO jest pracodawcą koalicyjnym: przyjęła PIP, nie przyjmie kodeterminacji 50% RN ani 4 dni w firmach >250. PiS/R+ mówią „godna praca” bez niemieckich rad. Konfederacja i KKP są w tej osi antytezą RL — wolny kontrakt kontra etat, rada i 250% za niedzielę.

3. Migracja — największa różnica na lewicy, zbieżność z prawicą w twardości granicy

Rozdział 3 RL nie ma odpowiednika o tej gęstości u NL ani Razem. Na osi „kto wjeżdża i za ile” RL zbliża się do duńskiego socjaldemokratycznego twardego centrum — i częściowo do PiS/R+/Konfederacji. Różnica: RL zostawia furtkę LGBT w limicie ONZ, ochronę dzieci, 90% mediany jako warunek wjazdu (to jest lewicowe narzędzie, nie narodowe) i nie mówi językiem „wielkiego zastąpienia”.

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
Praca cudzoziemców	Zezwolenie tylko przy pensji >90% mediany (75% w deficytowych). Oferta 14 dni w publicznym serwisie. Weryfikacja ZUS. Kara pracodawcy, nowe przestępstwa: wyzysk migranta, handel zezwoleniami.	NL: ochrona praw migrantów, PIP — brak progu 90%. Razem: „ucywilizowanie” zarobkowej, bez 90%.	KO w rządzie: strategia migracyjna 2024 (krytykowana przez Razem jako nieskonsultowana), zezwolenia sektorowe. Brak 90% mediany.	PiS: twarda retoryka + masowe zezwolenia 2021–23 (luka, którą RL adresuje progiem). R+: suwerenna polityka, wydalanie za rażące naruszenia, sprzeciw paktowi UE.	Konf.: zamknięcie na migrację z Kaukazu, ME, Afryki; dopuszczenie „kulturowo bliskich”. KKP: zero otwarcia, migracja jako narzędzie obcych fundacji.
Azyl / limity ONZ	Krajowa Agencja Migracyjna + 16 punktów + Sąd Migracyjny. Pobyt w ośrodku państwowym. Limit Sejmu, start ~3200/rok. Priorytet: kobiety, dzieci, OzN, prześladowani za orientację/tożsamość.	NL i Razem: brak limitu liczbowego. Razem 2025: przywrócenie prawa do azylu. Linia 2024 PL–BY: sprzeciw pushbackom.	KO: prawo azylu + sprawność granicy; w koalicji bliżej twardego centrum niż programu 2023. PSL: wieś nie chce relokacji.	PiS: mur, pushbacki, stan wyjątkowy. R+: autonomia wobec paktu azylowego UE.	Konf./KKP: azyl minimalny, relokacja = nie. KKP: instrumentalizacja granicy jako wojna hybrydowa, bez limitu 3200 z furtką LGBT.
Zawieszenie azylu	Max 6 mies./rok, kontrola SN (dziś Sejm bez limitu).	NL w koalicji akceptowała narzędzia granicy. Razem: linia otwartsza.	KO: narzędzie zostaje, spór o humanitarność.	PiS: zawieszenie bez stropu 6 mies. i bez SN.	Konf./KKP: zawieszać szerzej i dłużej.
Łączenie rodzin / obywatelstwo	Dochód po czynszu 1300/2150 zł + stawki na dziecko (700/830/970/1110 zł wg wieku). 2 lata pobytu. Obywatelstwo po 9 latach, B1, test, niekaralność. 10 tys. zł za dobrowolny powrót.	NL/Razem: łączenie jako prawo, bez tych progów. 9 lat + B1 twardsze niż typowa lewica.	KO: integracja, kursy — bez 1300 zł i 10 tys. powrotu.	PiS: utrudnianie obywatelstwa, Karta Polaka jako wyjątek.	Konf./KKP: obywatelstwo wąskie; KKP dodatkowo lojalność, podwójne obywatelstwo pod lupą (projekt o agentach IX 2026).
Ulga powrotu / specjaliści	Ulga tylko dla zawodów deficytowych i pracy w PL. Naukowcy zagraniczni: 75% podstawy w II progu PIT przez 7 lat. Koniec ogólnej	NL 2023: zerowy PIT dla wracających — RL to zwęża.	KO: ulgi dla wracających w konkretach 2023.	PiS: Polski Ład / ulga na powrót jako flaga.	Konf.: niskie podatki dla wszystkich, nie ulga elitarna.

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
	bezwartunkowej ulgi na powrót.				

Werdykt. To rozdział, który czyni RL „realistyczną” w sensie skandynawsko-duńskim, nie w sensie Razem/NL 2023. PiS i R+ są twardsi w symbolice granicy, ale nie dają progu 90% mediany — czyli nie bronią pensji krajowej jako warunku wjazdu. Konfederacja i KKP chcą mniej ludzi, nie równej płacy. KO administruje status quo. RL jest jedyną lewicą z liczbą 3200, Agencją, Sądem i 10 tys. za powrót.

4. Gospodarka dla ludzi

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
PIT	5 progów: 12 / 32 / 48 / 56 / 71 (progi 120 tys. / 300 tys. / 800 tys. / 2 mln zł). +4% danina od 1 mln — realnie 60% i 75%.	NL 2023: sprawiedliwa progresja, bez 71/75. Razem: jednolita danina niska/średnia/wysoka dla 90/9/1; koniec ryczału i liniowego.	KO 2023: 0% PIT do 6 tys. brutto / emerytura 5 tys. — odwrotność RL (obniżka dołu, nie 71% góry). UC IX 2026: 12 / 22 / 32.	PiS: 12/32 + ulgi rodzin. R+: podnieść II próg (ulżyć średnim), uszczelnić transfer zysków za granicę.	Konf.: uproszczenie, docelowo likwidacja PIT/CIT (Nowa Nadzieja), Mentzen 2025: prosty PIT/CIT/VAT, likwidacja Belki, spadków, PCC. KKP: niskie podatki, nie 75%.
Majątek / spadki	Netto >7 mln: 1–8%, krajowy rejestr majątkowy. Spadki >2 mln/os.: 10/20/25%. Mieszkanie zamieszkałe + oszczędności do 2 mln wolne.	NL: podatek od 3. mieszkania (projekt). Razem: unijny podatek od fortun + progresja od nieruchomości.	KO/PSL/2050: brak podatku od fortuny 7 mln+. PSL broni dziedziczenia gospodarstw.	PiS: 500+ logika, nie podatek od fortuny. R+: uszczelnienie, nie 8% od majątku.	Konf.: likwidacja podatku od spadków. KKP: własność rodziny święta.
Ryczałt / liniowy / kler / 30-krotność	Ryczałt tylko usługi do 200 tys. Wynajem na skali. Liniowy znika. Duchowni na zasadach ogólnych. Zniesienie 30-krotności + górny limit emerytury.	NL: sprawiedliwe opodatkowanie Kościoła; brak pełnej likwidacji liniowego 2023. Razem: likwidacja ryczału, liniowego, stawek duchownych, zniesienie górnej granicy składek — zbieżne z RL.	KO: kasowy PIT, powrót ryczałtowej składki zdrowotnej dla firm — przeciwna strona. PSL: KRUS i ryczałt rolniczy.	PiS: Polski Ład komplikował składkę. R+: uszczelnić, nie zrównać księdza z etatowcem.	Konf.: dobrowolny ZUS dla firm, składka sprzed Polskiego Ładu. KKP: Kościół nie na skali PIT.
CIT / platformy / windfall	Duże (>50 mln): 22%. Małe: 9%. Windfall w kryzysie (energetyka, banki). 5% obrotu reklamą i marketplace’ami w PL. Wsparcie unijnego podatku od transakcji kapitałowych.	NL: progresywny CIT w duchu. Razem: wielkie korporacje więcej; podatek od transakcji kapitałowych (UE).	KO: podatek bankowy zostaje; brak 5% od platform w tej formie.	PiS: CIT estoński, strefy. R+: uszczelnić wyprowadzanie zysków.	Konf.: niski CIT, nie 22%.
Ulgi	Likwidacja 0% PIT do 26 lat i dla seniorów. Ulga na dzieci z progiem dochodowym dla wszystkich rodzin. Ulga powrotu zwężona (rozdz. 3).	NL 2023 wręcz obiecywała ulgi dla młodych. Razem: koniec rozdawnictwa dla bogatych — zbieżne.	KO: 0% do 6 tys. i ulgi młodych — odwrotność. UC: premia 5 tys. do oszczędności młodych.	PiS: 0% PIT senior / młody jako flaga. R+: nie likwidować ulg rodzinnych.	Konf.: niskie stawki zamiast gąszczu ulg — częściowo zbieżne metodologicznie, odwrotne stawkowo.
VAT żywność / akcyza / euro	VAT 5% na całą żywność i podstawową higienę. Akcyza paliw	NL: leki 5 zł (2023); euro proeuropejskie bez twardego „nie w tej kadencji”. Razem	KO: pro-euro, bez daty. 2050: euro jako horyzont. PSL: złoty dłużej.	PiS: złoty. R+: suwerenność, nie data euro.	Konf./KKP: twarde nie dla euro i dla ERM II.

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
	waloryzowana inflacją. Euro: kierunek długofalowy, nie ta kadencja. Złoty zostaje. ERM II po ścieżce fiskalnej.	2025: zachowanie złotego (wg KP).			
Własność państwa	Na zawsze: przesył, atom, węgiel transformacyjny, publiczne OZE, kolej, zbrojeniówka, mieszkania publiczne, BGK i banki rozrachunkowe. Cała energetyka państwowa. Sprzedaż tylko mniejszości w bankach SP + złota akcja — Fundusz Inwestycji Strategicznych.	NL: sprzeciw prywatyzacji szpitali, ciepła, mieszkań. Razem: silny sektor publiczny, fundusze załączkowe, spółdzielnia od 3 os.	KO: depolityzacja SP, nie „cała energetyka państwowa”. PSL: spółdzielczość wiejska.	PiS: etatyzm czempionów narodowych. R+: inwestycje SP, nie wyprzedaż.	Konf.: prywatyzować. KKP: własność narodowa w strategicznych, nie holding RL.
Deregulacja i konsument	Jedna koncesja, milcząca zgoda urzędu. Wypowiedzenie subskrypcji 1 klik. Cena końcowa w reklamie. Pozew zbiorowy od 2 os. UOKiK wstrzymuje natychmiast, wiążąca decyzja dla sądu.	NL: ochrona ogólna. Razem: platformy i ukryte opłaty — zbieżne.	KO: UOKiK, analogicznie słabiej doprecyzowane.	PiS/R+: nie flaga.	Konf.: deregulacja > pozwy zbiorowe.

5. Zdrowie i Twoje ciało

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
Nakłady / organizacja	7% PKB (bieżący rok) w dwóch kadencjach. Likwidacja NFZ jako kasy — finansowanie z budżetu. Zniesienie limitów AOS od r. 2. Centralne zakupy leków, ryczałt dla placówek.	NL 2023: 8% PKB; 2025 SHA ~6,9% — cel nieosiągnięty. NFZ zostaje. Razem: 8% PKB, ≥6% budżetu zdrowia na psychikę; finansowanie z budżetu — zbieżne z RL.	KO: zniesienie limitów szpitalnych, centra powiatowe, in vitro 500 mln — NFZ zostaje. 2050: jakość i kolejki.	PiS: sieć szpitali, 6% ścieżka ustawowa. R+: nie 7% z datą.	Konf.: Mentzen 2025 — nie zwiększać nakładów; konkurencja kas / powrót regionalnych kas; płatne studia med. jako kontrowersja. KKP: nie 7% PKB.
Aborcja	Na żądanie do 12. tyg.; potem przesłanki medyczne. Placówka publiczna nie może odmówić klauzuli (instytucja musi zapewnić dostęp).	NL: identycznie do 12 tyg.; w koalicji — weto/brak większości. Razem: pełne prawo do ciała.	KO 2023: do 12 tyg. + likwidacja klauzuli — niezrealizowane (weto Nawrockiego). PSL: kompromis 1993. 2050: bliżej KO niż PSL.	PiS: wyrok TK 2020. R+: konserwatyzm społeczny, nie 12 tyg.	Konf.: Mentzen — nie nawet z gwałtu. KKP: obrona życia od poczęcia, absolutna.
In vitro / trans / eutanazja	Do 6 cykli, także singielki i do 45 r.ż. Bezpłatna ścieżka trans: medyczna od 18, prawna od 16 za zgodą opiekuna.	NL: in vitro wdrożone 2024 (głównie pary) — RL idzie dalej. Eutanazja nie była flagą NL. Razem:	KO: in vitro z budżetu — spełnione. Trans — ostrożniej. Eutanazja — nie flaga.	PiS: przeciw in vitro ze środków pub. jako standard; przeciw trans i eutanazji.	Konf./KKP: przeciw in vitro publicznemu, tranzycji nieletnich i eutanazji. KKP:

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
	Wspomagane zakończenie życia — wniosek wielokrotny + niezależna komisja.	pełna refundacja in vitro i antykoncepcji; trzecia płęć (RL tego nie ma).			teologia ciała.
Alkohol	Neurotoksyna, brak bezpiecznej dawki. Zakaz marketingu (także 0%). Wycofanie ze stacji i spożywcaków w 24 mies. Koncesja 10–20, sucha niedziela. Zakaz małpek. Ostrzeżenia. Akcyza +30% ponad 2027 (~+65% vs 2025) — psychiatria. Bez odszkodowań.	NL 2023: legalizacja marihuany, alkohol nie był tak tępiony. Razem: zdrowie publiczne, nie pakiet prohibicyjny.	KO/PSL: standardowa akcyza, piwo w sklepie zostaje. Mentzen ma browar — oś polityczna.	PiS: akcyza + reklama ograniczona, nie monopol godzinowy.	Konf.: wolny rynek alkoholu (Mentzen). KKP: trzeźwość jako cnota, nie państwowy monopol godzin.
Konopie	≤15 g przy sobie / 30 g w domu — nie przestępstwo. Powyżej: wykroczenie. Obrót tylko państwowy. Zakaz uprawy prywatnej. Sprzedaż od 21. Edukacja o psychozie, nie „święte zioło”.	NL 2023: legalizacja + uprawa własna + amnestia — wolniejsze niż RL. Razem: linia bliższa NL 2023.	KO: depenalizacja w sporze koalicyjnym, nie państwowy sklep.	PiS/R+: przeciw legalizacji.	Konf.: część libertarian za depenalizacją, część RN przeciw. KKP: przeciw.

Werdykt. Aborcja, in vitro, etat w zdrowiu — zbieżność trójkąta RL–NL–Razem i deklaracji KO 2023; PSL/PiS/R+/Konf./KKP to antymodel. RL jest najostrzejsza wobec alkoholu w całym Sejmie (bliżej Skandynawii niż lewicy 2023) i ciśniejsza wobec konopi niż NL/Razem (państwowy obrót, zakaz uprawy). Cel 7% vs 8%: RL świadomie obniża poprzeczkę. Konfederacja jako jedyna mówi wprost: nie zwiększać nakładów.

6. Uczciwa polityka

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
Finanse kampanii	Max 5000 zł/os./rok. Zakaz płatnych billboardów i reklamy komercyjnej politycznej w przestrzeni publicznej.	NL: jawność, limity — mniej radykalny zakaz. Razem: odchudzenie kranika; 5000 pojawia się w logice RL.	KO: limity ustawowe, nie zakaz billboardów. 2050: nowa polityka, bez tego zakazu.	PiS: duże budżety, billboardy. R+: nie ten zakaz.	Konf.: Mentzen buduje na socialu i zrzutkach. KKP: darowizny, nie 5000 jako flaga.
Karencja / nepotyzm / kadencje	2 lata zakazu RN spółek SP i pracy u wykonawców. Max 3 kadencje z rządu + 1 przerwa + znów max 3. Publiczny rejestr powiązań rodzinnych.	NL: drzwi obrotowe ogólniej. Razem: koniec świętych krów. Brak limitu 3+1+3 u obu.	KO: depolityzacja SP — częściowo. UC IX 2026: limit 3 kadencji z rządu — zbieżne z RL. PSL: wieloletni mandat wiejski.	PiS: wielokrotne kadencje jako norma. R+: szacunek dla prezydenta, nie limit 3+1+3.	Konf.: mniej państwa = mniej nepotyzmu „z definicji”. KKP: lojalność, nie rejestr rodziny.
Konkursy / sądy	Od dyrektora departamentu — tylko konkurs. Bezpłatna baza aktów i orzecznictwa.	NL: profesjonalizacja służby, naprawy wymiaru. Razem 2025 wg KP słabiej adresuje kryzys TK.	KO: KRS, SN, TSUE — flaga 2023, spór z prezydentem 2025–26.	PiS: własna KRS 2017–23. R+: sprawne państwo, nie kasacja weta.	Konf.: usprawnić sądy, nie podwyżki jako flaga. KKP: sądy „niezależne od Brukseli”.

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
	Podwyżki w sądach i prokuraturze.				

7. Prawo do mieszkania

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
Skala / finansowanie	25–40 tys. komunalnych i limited-profit rocznie — tyle, ile uniesie danina 1% funduszu płac (0,5+0,5), widoczna na odcinku. Ziemia publiczna nieprzedawana. Raz zbudowane = publiczne na zawsze.	NL 2023: 300 tys. w 5 lat (60 tys./rok); ustawa do 45 mld do 2030; realizacja 2026: budowa+remont 18 tys. Razem: program najmu z budżetu, nie danina od płacy.	KO: uwolnienie gruntów SP, rewitalizacja pustostanów — podaż, nie 1% daniny. 2050: mieszkania jako jakość życia. PSL: budownictwo gminne na wsi.	PiS: Mieszkanie+, kredyty. R+: demografia (pensja rodzicielska 0–3), nie 40 tys. komunalnych z daniny.	Konf.: deregulacja, odrobnienie, mniej norm — więcej mieszkań z rynku, nie z daniny. KKP: rodzina we własnym, nie zasób publiczny.
3. mieszkanie / Airbnb / najem	3. i 4.: 1%/rok; od 5.: 2%. Dwa pierwsze wolne. Pustostan >12 mies. jak 3. Licencja gminy, cały lokal max 90 dni. Kaucja ≤1 miesiąc, urząd sporów, w deficycie inflacja+1 pp.	NL: projekt podatku od 3. (priorytety 2025/26) — zbieżne. Kaucja 1 mies. (2023 pkt 153). Razem: progresja od wartości, blokada funduszy, zakaz eksmisji na bruk.	KO: regulacja krótkiego najmu słabsza. PSL: nie ten podatek.	PiS: własność święta, opór wobec podatku od 3.	Konf.: przeciw podatkowi katastralnemu / od 3. KKP: własność.
Urbanistyka	Standardy (zieleń, szkoła, komunikacja). 20% nowych mieszkań społecznych w planach. Publiczne biuro pośrednictwa bez prowizji, rejestr cen transakcyjnych.	NL: osiedla z usługami. Razem: min. 25 m ² , stop mikroapartamentom, deweloper oddaje część do zasobu.	KO: plany, odrobnienie sporne z PSL.	PiS: specustawy.	Konf.: mniej planów, więcej budowy.

Werdykt. Filozofia „mieszkanie prawem” = RL, NL, Razem. NL obiecała więcej sztuk i dowiodła mniej. RL obiecuje mniej, ale podcina earmark 1% — uczciwsze księgowo, politycznie trudniejsze (nowa pozycja na odcinku). KO stawia na podaż i grunty SP. Konfederacja stawia na deregulację. PiS/R+/KKP — własność i kredyt, nie danina od funduszu płac.

8. Państwo, na które możesz liczyć

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
Waloryzacja / emerytury / KRUS	Automat 1 stycznia: inflacja albo wzrost płac — co wyższe (bez emerytur/rent w tej formule). Jeden system, wiek 65 dla wszystkich; wiek kobiet stopniowo w górę. KRUS znika.	NL: zachowanie KRUS w koalicji z PSL. Razem XI 2025: likwidacja KRUS — zbieżne z RL.	KO: nie likwiduje KRUS (warunek PSL). 2050: umiar. PSL: KRUS jako tożsamość.	PiS: 13. i 14. emerytura, KRUS zostaje. R+: pensja rodzicielska 0–3 = min. krajowa; inna oś niż 65 dla kobiet.	Konf.: dobrowolny ZUS, nie jeden system 65. KKP: rodzina i wieś, KRUS raczej zostaje.
OzN / renta / urlop / alimenty	Asystencja 30–240 h/mies. od r. 1, wszystkie wieku. PJM jako język mniejszości. Renta nie ginie przy dorobieniu. 480 dni do 12 r.ż.; 90 dni nieprzenoszalnych	NL: Aktywny Rodzic wdrożony; asystencja w toku, nie w tej skali od dnia 1. 2023: alimenty jak podatki. Razem: karta OzN, dłuższy urlop.	KO: babciowe, alimenty, bon. PSL: rodzina tradycyjna.	PiS: 500+/800+, babcia. R+: Pensja Rodzicielska 0–3.	Konf.: transfery = rozdawnictwo. KKP: matka w domu, nie 240 h asystenta z budżetu.

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
	dla każdego rodzica. FA do 1000 zł + ściganie dłużników.				
Przemoc / bezdolność	Jedno centrum, całodobowe OIK. Senioralne i chronione. „Najpierw mieszkanie” + pełnomocnik ds. wygaszenia bezdolności.	NL: nowa definicja zgwałcenia od II 2025 — wdrożone. Schrony 34 mld. Razem: najpierw mieszkanie, zakaz eksmisji na bruk.	KO: polityka antyprzemocowa w konkretach 2023.	PiS: „Stop pedofilii” jako inna oś.	Konf./KKP: rodzina, nie OIK jako flaga.

9. Nauka • 10. Szkoła równych szans

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
Uczelnie / doktoranci / NCN	Waloryzacja subwencji ≥ inflacja. Doktorant na umowie o pracę, ze składkami i L4. NCN: gwarantowane wsparcie ≥1 z 5 projektów. PAN: ustawowy budżet bazowy. Nadzór nad „fabrykami dyplomów”.	NL: program dla nauki I 2025, więcej statutowego. Razem: etat zamiast śmiecików akademickiej.	KO: autonomia uczelni, ewaluacja. 2050: innowacje.	PiS: Narodowy Program, reformy Gowina. R+: rozwój, nie umowa o pracę dla doktoranta jako flaga.	Konf.: Mentzen — płatne studia (kontrowersja 2025). KKP: KINGS jako kongres, nie ustawowy budżet nauki.
Studenci / OA / HSS	Stypendium socjalne = 50% płacy min. 20 tys. miejsc w akademikach / 8 lat. Stołówki non-profit. Otwarty dostęp do publikacji ze środków pub. Osobna pula humanistyki i nauk społecznych.	NL 2023: 1000 zł dla każdego studenta do 26 — hojniejsze. Razem: akademiki, tanie stołówki.	KO: kredyty, akademiki punktowo.	PiS: stypendia ministra.	Konf.: mniej stypendiów powszechnych.
Szkoła: obiad, prywatne, klasy	Bezpłatny obiad do 150% min. socjalnego. Gwarantowane miejsce w żłobku/przedszkolu /szkole. Szkoły komercyjne bez dotacji, non-profit — na równych zasadach. Max 20 (1–3) i 25 (starsze).	NL 2023: bezpłatne obiady w podstawówce (szersze). Żłobek w każdej gminie — wdrożone. Razem: max 20 w oddziale — twardsze w starszych klasach.	KO: ograniczenie prac domowych — spełnione częściowo; podwyżki nauczycieli 2024. PSL: szkoła gminna, religia.	PiS: „lex Czarnek”, religia, patriotyzm. R+: tożsamość, nie 20 osób.	Konf.: mniej ideologii, autonomia rodziców. KKP: wychowanie zgodne z przekonaniem rodziców, religia w szkole.
Program / egzamin	70–80% wspólnego rdzenia + aneks regionalny. Zniesienie egzaminu ósmoklasisty. Kl. 1– 2: zabawa. Prace limitowane 4–6. Liceum nie wcześniej niż 8:30. Limit czasu na dokumentację nauczyciela.	NL: „deczarnizacja”, edukacja seksualna i zdrowotna, religia poza siatką. Razem: zbieżne z 8:30 i limitem prac.	KO: odpolitycznienie, lżejszy plecak. 2050: kompetencje.	PiS: egzamin, kanon, religia w siatce.	Konf./KKP: przeciw edukacji seksualnej jako „ideologii”; KKP — prawa rodziców absolutne.

11. Wolność, równość, solidarność

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
Kościół / Fundusz / kapelani	Fundusz wygaszany 3 lata (100/50/0). Religia całkowicie poza szkołą publiczną. Wypowiedzenie lub renegocjacja Konkordatu w części szkolnej i finansowej. Kapelani finansowani przez Kościół, nie z budżetu.	NL 2023: wypowiedzenie Konkordatu, religia do salki, opodatkowanie Kościoła. Priorytet 2030: świeckie państwo — w koalicji nierozliczone. Razem: likwidacja Funduszu, dobrowolny podatek, religia poza siatką.	KO: świeckość w umowie koalicyjnej, hamulec PSL. 2050: religia poza siatką jako kierunek.	PiS: sojusz z Kościołem, Fundusz zostaje. R+: chadecja, nie wygaszanie 100/50/0.	Konf.: RN bliżej Kościoła, libertarianie — mniej budżetu na kult. KKP: Ad Maiorem Dei Gloriam; Fundusz i kapelani zostają, Konkordat święty.
Małżeństwo / trans	Małżeństwo i wspólna adopcja niezależnie od płci. Partnerskie jako opcja dodatkowa, nie substytut. Trans: medyczna od 18, prawna od 16 za zgodą opiekuna.	NL: pełna równość; ustawa o osobie najbliższej — Sejm+Senat, weto prezydenta VII 2026. Transkrypcja zagranicznych małżeństw jednopłciowych od VIII 2026. Razem: jedna instytucja + adopcja; trzecia płeć w dokumentach (RL nie ma).	KO: związki partnerskie w konkretach — zablokowane wetem. PSL: nie. 2050: tak.	PiS/R+: małżeństwo kobieta-mężczyzna.	Konf.: Mentzen przeciw „ideologii”. KKP: małżeństwo sakramentalne, przeciw trans.
Konwersja / art. 196, 212, 216, 135 / nienawiść	Zakaz terapii konwersyjnych. SO i tożsamość jako przesłanka hate crime. Mowa nienawiści ścigana; krytyka religii/władzy/idei — nie. Uchylenie art. 196, 212, 216 i 135 § 2 k.k. Zakaz pozwów SLAPP (JST i Skarb Państwa bez legitymacji do takich pozwów).	NL: uchylenie 196 i 212; nowa definicja zgwałcenia (2025). Razem: zakaz konwersji, uchylenie 196, wolność krytyki religii.	KO: mowa nienawiści z urzędu (umowa) — częściowo. 196 zostaje (brak większości + weto).	PiS: 196 zostaje, „obrazu uczuć” jako tarcza.	Konf.: wolność słowa, 196 raczej zostawić albo nie ruszać. KKP: 196 zostaje, bluźnierstwo ścigane.
Zwierzęta	Zakaz niehumanitarnego chowu/uboju, ferm futrzarskich, klatek, cyrków. Rzecznik Praw Zwierząt. Koniec współfinansowania polowań. Zniesienie przywilejów łowieckich (wstęp na teren, broń, elaboracja amunicji na zasadach ogólnych).	NL 2023 pkt 47: identyczny pakiet (futra do 2027). Razem: karta praw zwierząt.	KO: ustawa o psach i kotach podpisana VI 2026. PSL: łowiectwo i hodowla.	PiS: łowiectwo. R+: nie ten pakiet.	Konf./KKP: tradycja polowań, hodowla; KKP — człowiek ponad zwierzęciem.
Praca seksualna	Model nordycki: kara dla klienta, dekriminalizacja osób świadczących +	NL: nie flaga 2023. Razem: raczej prawa świadczących; model nordycki nie	KO/PSL: status quo kk.	PiS: penalizacja obu stron w praktyce moralnej.	Konf.: deregulacja albo status quo. KKP: grzech, nie nordycki model.

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
	exit support.	zawsze eksponowany.			

12. Przyroda • 13. Silna Polska w Europie • 14. Odporne społeczeństwo

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
Lasy / wody / Bałtyk	Nowe i powiększone PN. Lasy Państwowe nigdy nieprywatyzowane. Priorytet starodrzewu. Wody Polskie: ekosystem, nie żegluga. Zakaz zabudowy zalewowej, inwestycje w retencję. Ochrona Bałtyku, odbudowa ryb. Publiczny program docieplania budynków.	NL: rewilding, mokradła, Fundusz Kruszenia Betonu 3 mld. Kaucja wdrożona X 2025. Razem: nowe PN (Karpaty, Jura, Mazury).	KO: społeczny nadzór nad lasami — ustawa w toku; zakaz spalania pełnowartościowego drewna. 2050: klimat jako DNA. PSL: gospodarka leśna, nie rewilding.	PiS: Lasy jako skarb + wycinka. R+: rozwój, nie nowe PN jako flaga.	Konf.: własność i gospodarka zasobem. KKP: Pan Bóg dał ziemię człowiekowi.
Rolnictwo	Gosp. ≤50 ha: kontrakt 36 mies. z ceną min. Wsparcie na metan bez przymusu redukcji stada. Cło wyrównawcze + klauzule lustrzane. Odrzucenie umowy UE–Mercosur w całości.	NL: opłacalne rolnictwo, sprzeciw taniego importu. Razem: przeciw UE–Mercosur (XII 2024).	KO: Zielony Ład vs PSL. PSL: twardy sprzeciw Mercosur i ETS2 na wieś.	PiS: embargo, dopłaty. R+: stop ZŁ.	Konf.: obrona rolnictwa przed ZŁ. KKP: chłop i ziemia.
UE / NATO / Ukraina	5. kraj UE, współtworzy decyzje. Europejskie zdolności + bliżej DE i FR. NATO fundament. Wsparcie UA wojskowe i gospodarcze jako inwestycja we własne bezpieczeństwo. Ścieżka UA do NATO już teraz.	NL: silna PL w silnej UE, PES. Razem: suwerenistyczny język + pogłębianie UE; NATO w deklaracji 2025 słabo obecne (KP); wsparcie UA, odrzucenie tezy o winie NATO.	KO: trzon pro-UE i pro-UA. 2050: federalizujący ton. PSL: UE tak, federalizm nie.	PiS: UE jako arena, NATO + USA. R+: NATO, Intermarium, bazy USA, szacunek dla Nawrockiego.	Konf.: Mentzen — dalsze wsparcie UA pod warunkiem Wołynia; nie wspólna armia UE. KKP: „Polska za pokojem”, nie być stroną wojny, krytyka eskalacji.
Wydatki obronne / rezerwa	Zostają 4,8–5,2% PKB (MON+FWSZ). 6% poza kadencją. Dobrowolna płatna rezerwa: 500–800 zł gotowości, 300–400 zł/dzień. Kanał: WOT.	NL: silny przemysł, Karta Rodziny Mundurowej, bez obietnicy 6%. Razem: samodzielność obronna Europy, mniej % PKB.	KO: priorytet bezpieczeństwa w umowie, obrona cywilna. 2050: umiar fiskalny vs 5%.	PiS: 4%+ jako dziedzictwo. R+: rozbudowa armii, bazy USA.	Konf.: silna armia, nie Wojsko Polskie w Ukrainie. KKP: WP broni Polski, nie cudzej wojny.
Schrony / leki / służby	Doktryna Obronowa w 12 mies. Schrony w nowych publ. i osiedlach >50 lokali. Rezerwa leków 6 mies. + państwowa wytwórnia generyków. Łączność kryzysowa niezależna od sieci	NL: ustawa o ochronie ludności 2025, schrony 34 mld. Razem: suwerenność lekowa jako flaga 2025.	KO: odbudowa obrony cywilnej (umowa pkt 1).	PiS: WOT, schrony punktowo. R+: Bezpieczna Polska.	Konf.: służby pod kontrolą, nie rozbudowa aparatu. KKP: ustawa o agentach IX 2026 — jawność wpływów zagranicznych.

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
	komercyjnych. Sądowa kontrola policji i służb.				
Nuclear sharing	Pełny udział w natowskim nuclear sharing, broń na terytorium PL, certyfikacja F-35.	NL 2023: brak. Razem: brak. Unikat RL na tle lewicy.	KO: nie flaga; F-35 w programie zbrojeniowym rządu.	PiS: F-35 zamówione; sharing nie jako uchwała programowa. R+: NATO silne, sharing możliwy.	Konf.: atom sojusznicy sporny. KKP: nie rozmieszczać obcej broni jądrowej jako totem.

15-17. Ustrój, media, symbolika

Punkt RL	Realna Lewica	NL / Razem	KO / PSL / 2050	PiS / R+	Konf. / KKP
Prezydent	Traci weto ustawodawcze i prawo łaski.	NL: naprawa praworządności, nie kasacja weta. W praktyce 2025–26 weto Nawrockiego blokuje osoby najbliższe i część pracy. Razem: brak kasacji weta jako flagi 2025.	KO: spór z prezydentem, nie zmiana konstytucji o wetach. PSL: prezydent jako hamulec bywa wygodny.	PiS: silny prezydent (doświadczenie 2015–23). R+: „szacunek dla prezydenta wybranego przez naród” — antyteza kasacji weta.	Konf.: silny prezydent vs cienki Sejm (historycznie Rada Stanu u NN). KKP: prezydent jako pomazaniec narodu, nie urzędnik bez weta.
Demokracja bezpośrednia	Model szwajcarski ×4,09; inicjatywa konst. 410 tys./18 mies.; weto ludowe 205 tys./100 dni. Każda zmiana konstytucji — referendum, większość głosujących. Max 4 głosowania/rok. Działa też przeciw RL.	NL: referenda ostrożnie. Razem XI 2025: likwidacja Senatu (RL o Senacie milczy).	KO: konsultacje, nie szwajcarski pakiet. PSL: sejmiki. 2050: nowa polityka.	PiS: referenda jako narzędzie władzy (2015–23 rzadko). R+: nie ten pakiet.	Konf.: Demokracja Bezpośrednia jako koło (Kukiz/Sachajko) — duch referendum, inne proggi. KKP: naród i Bóg, nie 205 tys. jako procedura.
Ordynacja	Sejm 460, MMP: 230 JEDNO + lista. Mandaty z listy w pełni proporcjonalne. Próg 5%, wyjątek: 3 okręgi. Nadwyżka obcinana najślabszym. Komisja granic ±15%, rewizja co 10 lat.	NL: zachowanie PR. Razem: demokratyzacja, nie ten MMP.	KO: PR, okręgi. PSL: obawa przed JOW (zjada małych).	PiS: d'Hondt, próg 5/8.	Konf.: bywa za JOW / mieszanym — częściowe podobieństwo do 230 JEDNO, bez kompensacji listy RL.
Media publiczne	Rady 2/3, kadencje rozjechane z parlamentem. Bez polityków w radach. 6 lat wdrażania. Abonament 50 zł/rok, 75+ wolne.	NL: ustawa medialna w MKiDN — spór koalicyjny 2024–26. Razem: niezależne media publiczne.	KO: depolityzacja TVP 2023–24 — siłowe przejście, potem dryf. 2050: Hołownia, instytucje.	PiS: TVP jako łup 2015–23. R+: nie ten model 2/3.	Konf.: zlikwidować abonament / uciąć TVP. KKP: media „niekłamliwe”, nie 50 zł.

Aneks kosztów — RL ma, reszta Sejmu nie w tej formie

Tylko Realna Lewica publikuje linię po linii, z deficytem i zastrzeżeniem, że uszczelnienie nie wchodzi do rachunku. NL 2023 prawie nie liczyła programu. Razem 2025 nie dało tabeli kadencyjnej. KO liczyła „100 konkretów”, nie dziurę 0,6–1% PKB. PiS liczył transfery bez pełnego salda. Konfederacja obiecuje cięcia podatków bez tabeli ubytku. KKP i R+ nie publikują aneksu.

Pozycja (ceny 2026)	Rok 1	Rok 5	Komentarz na tle Sejmu
Wydatki dodatkowe (środek)	~70 mld	~125 mld	Głównie: 4-dniowy tydzień w budżetówce 25–45; waloryzacja świadczeń 20–25; połowa drogi do 7% zdrowia 10–15. Żadna partia rządząca nie kładzie 4 dni w roku 1–2.
Wpływy ogólne (bez daniny i earmarku akcyzy)	~45 mld	~80 mld	Zniesienie 30-krotności 8–12; CIT 22% 5–8; koniec ulg 5–7. Zrównanie wieku 65: 3–6 w kadencji, docelowo 20–30. Konfederacja idzie odwrotnie (ciąć stawki).
Dziura programu	~25 mld (0,6% PKB)	~45 mld (1% PKB)	Rozrzut w roku 5: od ~0 do ~120 mld — RL to mówi wprost. Start: deficyt 2025 7,3%; 2026e 6,8%. Dług EDP 2025 59,7%; 2026e 62–64%.
Deficyt po programie	~7,4%	~7,5–8%	Nie domyka kryterium 3% UE — dlatego brak daty euro. KO/2050 chcą ścieżki do euro bez tej tabeli.
Danina mieszkaniowa	1% (15–18 mld)	— 25–40 tys. mieszkań	Unikat RL. NL finansuje z budżetu+KPO i dowozi 18 tys. w 2026. Konfederacja daniny nie wprowadzi.
Akcyza alkohol+konopie ponad 2027	—	~3–5 mld/rok na psychiatrię (earmark)	Nikt inny nie earmarkuje akcyzy w ten sposób. Mentzen jako browarnik jest antytezą pakietu.
Atom	dług Funduszu, widoczny w EDP	12 GW / 20–25 lat	Razem: 8 bloków/12 GW bez tabeli długu. R+: przyspieszyć EJ+SMR. KO kontynuuje budowę.

Danina 1% (~15–18 mld) zamyka 25–40 tys. mieszkań rocznie. Nie zamyka kryterium 3% deficytu unijnego. Dlatego euro nie ma kalendarza — nie da się jednocześnie obiecywać przyjęcia euro i utrzymywać deficytu ponad unijny limit. Najgrubsze nowe linie wydatków w 5. roku: 4-dniowy tydzień w sektorze publicznym (25–45 mld), waloryzacja świadczeń poza emeryturami według wzrostu płac (20–25 mld) i połowa drogi do 7% PKB na zdrowie (10–15 mld). Największe nowe dochody poza skalą PIT: zniesienie limitu 30-krotności składek (8–12 mld), CIT 22% dla dużych firm (5–8 mld) i koniec ulg niezależnych od dochodu (5–7 mld). Największa oszczędność to stopniowe zrównanie wieku emerytalnego na 65 lat: w kadencji 3–6 mld rocznie, docelowo 20–30 mld.

Nowe pozycje v6: Krajowa Agencja Migracyjna, Sąd Migracyjny, bezpłatne kursy języka polskiego i etaty w publicznych instytucjach kultury to wydatki rzędu pojedynczych miliardów zł rocznie; po stronie dochodów — zwężenie ulgi na powrót do zawodów deficytowych. Mieszczą się w podanym rozrzucie.

Nowe pozycje v7: odrzucenie umowy UE–Mercosur, zapis anty-SLAPP oraz zniesienie przywilejów łowieckich to zmiany regulacyjne i ustrojowe — bez nowej linii wydatku w tym aneksie.

Nowe pozycje v8–v10: zmiany redakcyjne i porządkujące (spis treści, numeracja, odsyłacze między rozdziałami, dopisanie „sprawne między władzą centralną a samorządem” do autoprezentacji). Bez nowych linii kosztowych względem v7 — aneks kosztów w deklaracji nie wykazuje nowej pozycji od wersji 7.

Atom: dług Funduszu Inwestycji Strategicznych, 12 GW w horyzoncie 20–25 lat — w statystyce długu publicznego widoczny, nie schowany. Przyrost akcyzy alkoholowej i konopnej ponad poziom z 2027 roku (około 3–5 mld rocznie) idzie na psychiatrię, nie na łatanie ogólnego deficytu budżetowego.

Mapa zbieżności i rozjazdów — cały Sejm

Gdzie RL stoi z lewicą (NL, Razem) i deklaracjami KO 2023

- Aborcja do 12. tygodnia, in vitro ze środków publicznych, świecka szkoła, koniec Funduszu Kościelnego, równość małżeńska i adopcja — u KO zablokowane wetem 2025–26, u PSL/PiS/R+/Konf./KKP odrzucone.
- Koniec śmieciówek i darmowych staży, wzmocnienie PIP — NL już wdrożyła VII 2026; KO współgłosowała; Konfederacja jest przeciw.
- Mieszkanie jako prawo, zakaz wyprzedaży zasobu, podatek od 3. mieszkania — NL/Razem tak, KO podażowo, prawica nie.
- Zakaz ferm futrzarskich, klatek, cyrków, Rzecznik — pakiet NL 2023; PSL i KKP po drugiej stronie.
- Atom + OZE + kolej — zbieżność z Razem i częściowo z R+/PiS (atom, CPK, kolej), nie z Konfederacją w warstwie „państwowy holding”.

Gdzie RL ≈ Razem 2025, a nie reszta Sejmu

- Tytuł i konstrukcja „Polski z atomu, krzemu i stali”, 12 GW, zniesienie limitu 60% PKB, jeden fundusz inwestycyjny, państwowy holding budowlany.
- Likwidacja KRUS i liniowego/ryczałtu, duchowni na zasadach ogólnych, zniesienie 30-krotności.
- Finansowanie zdrowia wprost z budżetu (bez NFZ jako kasy).

Gdzie RL ≈ twarde centrum / prawica, a nie NL i Razem

- Kontrola granicy, ośrodki, zawieszenie azylu ze stropem, wydalenie po odmowie — język bliższy PiS/R+/Konfederacji niż Razem 2024 (sprzeciw pushbackom).
- NATO jako fundament i nuclear sharing — z KO/PiS/R+, nie z Razem 2025.
- Brak daty euro i brak skoku do 6% PKB na armię w kadencji — „realizm” fiskalny, który PSL i Konfederacja rozumieją inaczej, ale też nie obiecują obu naraz.
- Próg płacowy 90% mediany dla cudzoziemców — narzędzie lewicowe o skutku zbliżonym do postulatu Konfederacji „mniej taniej siły roboczej”, innym uzasadnieniem.

Unikaty Realnej Lewicy (nie ma ich w tej formie u żadnej partii sejmowej)

1. Osobny, twardy rozdział migracyjny z Agencją, Sądem, limitem ~3200, 10 tys. za powrót i progiem 90/75% mediany.
2. Aneks kosztów z dziurą 0,6–1% PKB i zakazem liczenia uszczelnienia.
3. Szwajcarski pakiet 410/205 tys. podpisów + obowiązkowe referendum konstytucyjne + weto ludowe.
4. Odebranie prezydentowi weta i prawa łaski — wprost przeciw R+ („szacunek dla prezydenta”) i praktyce 2026.
5. Ordynacja mieszana 230 JEDNO + lista kompensacyjna, 460 mandatów, wyjątek 3 okręgów.
6. Nuclear sharing i certyfikacja F-35 jako punkt programu, nie wzmianka.
7. Danina mieszkaniowa 1% funduszu płac jako jedyne źródło 25–40 tys. mieszkań.
8. Skala PIT 12/32/48/56/71 + danina — 60/75% oraz podatek majątkowy 1–8% od 7 mln.
9. Harmonogram Linuxa: 50 tys. / 80% administracji, jeden login i Polskie AI w 36 miesięcy.
10. Pakiet alkoholowy bliski monopolu godzinowego przy państwowym, nie prywatnym rynku konopi.
11. Etapowany 4-dniowy tydzień z progiem 250 pracowników i oceną po 18 miesiącach.
12. Wspomagane zakończenie życia (komisja lekarska).
13. Model nordycki wobec pracy seksualnej.

14. Limit 3+1+3 kadencji poselskich i rejestr nepotyzmu (limit 3 kadencji pojawia się też u Unii Centrum IX 2026).
15. Państwowy holding budowlany (kolej i energetyka) jako mechanizm wykonawczy, nie tylko finansowy.
16. Fundusz Ubezpieczeń Twórców — pół składki dla zawodowych twórców finansowane opłatą 2% od honorariów.

Antymodele — co która partia zrobiłaby odwrotnie

Nowa Lewica. Szerszy katalog 2023 (8% PKB, 60 tys. mieszkań, 1000 zł dla studenta, 100% na L4, obiady dla całej podstawówki, uprawa konopi). Mandat wdrożeniowy i jednocześnie porażki wetem: aborcja, osoba najbliższa, Fundusz Kościelny, 4 dni.

Razem. Likwidacja Senatu, trzecia płęć, uprawa konopi, 35h od razu, 8% PKB, azyl bez limitu 3200, deweloper oddaje lokale, zakaz <25 m². Milczenie o nuclear sharing i wetach prezydenta.

KO. 0% PIT na dole zamiast 71% na górze. Zniesienie zakazu handlu w niedzielę bez 250%. mObywatel zamiast Linuxa. In vitro — tak; aborcja i partnerskie — nie przeszły. Rządzi, więc odpowiada za 18 tys. mieszkań zamiast 60 tys.

PSL. KRUS, Konkordat, kompromis aborcyjny, hamulec ETS2 i Mercosur, szkoła z religią. Warunek koalicji, który ścina zęby NL.

Polska 2050 / Unia Centrum. Trzy progi 12/22/32, premia do oszczędności młodych, limit 3 kadencji, klimat jako DNA — bliżej KO niż RL w podatkach, bliżej RL w limicie kadencji.

PiS. Transfery (13./14., 800+), sojusz z Kościołem, TK 2020, mur, czempioni narodowi, CPK. Po rozłamie 2026 — klub bez nowego aneksu.

Rozwój Plus. 10 filarów: patriotyzm, Nawrocki, suwerenna migracja, uszczelnić CIT, przyspieszyć atom, stop ZŁ, CPK, Polska w smartfonie. Chadecja inwestycyjna. Antyteza kasacji weta i podatku 75%.

Konfederacja. Ciąć PIT/CIT/VAT, dobrowolny ZUS, nie zwiększać zdrowia, aborcja nie nawet z gwałtu, zamknięcie kulturowe granicy, nie Zielony Ład, nie Wojsko Polskie w Ukrainie bez Wołynia. Gospodarczo — lustrzane odbicie rozdziału 4 RL.

Konfederacja Korony Polskiej. Obrona życia, Konkordat, religia w szkole, „Polska za pokojem”, rejestr obcych agentów, suwerenność wobec UE i NATO-jako-eskalacji. Światopoglądowo — pełna antyteza rozdziałów 5 i 11 RL. W granicy — twardsza niż RL, bez progu 90% mediany i bez furtki LGBT w limicie ONZ.

Ocena syntetyczna

Realna Lewica to nie jest „Nowa Lewica bis” ani „Konfederacja od lewej”. To jest Razem 2025 przepisane na język budżetu, granicy i konstytucji: ten sam szkielet industrialny i redystrybucyjny, plus twarda polityka migracyjna, plus szwajcarskie hamulce, plus nuclear sharing, plus aneks, który mówi, że 4-dniowy tydzień + 7% PKB na zdrowie + 6% na armię + euro w jednej kadencji się nie spina.

W światopoglądzie (ciało, Kościół, LGBT, zwierzęta) RL stoi z Razem, NL i deklaracjami KO 2023 — czyli przeciw PSL, PiS, R+, Konfederacji i KKP. W granicy i substancjach (alkohol ostrzej, konopie ciśnień) odchodzi od NL/Razem w stronę nordyckiego państwa opiekuńczego z monopolami i limitami; twardość granicy jest bliższa PiS/R+/Konfederacji niż Razem, ale narzędzie (równa płaca jako warunek wjazdu) jest lewicowe.

W podatkach RL jest maksymalnie redystrybucyjna w całym Sejmie (71/75%). Antymodelem jest Konfederacja (ciąć stawki) i KO (0% na dole). W ustroju RL jest najbardziej antyprezydencka w izbie — w momencie, gdy R+ buduje tożsamość na szacunku dla Nawrockiego, a weto realnie zatrzymuje ustawy lewicy.

Jeśli czytać RL jako dokument polityczny, a nie jako partię zarejestrowaną: to próba zajęcia pola „lewica, która nie boi się granicy i Excela”. Programowo jest bliżej zaktualizowanego Razem niż rządzącej Nowej Lewicy — z wyjątkiem migracji, alkoholu i ustroju, gdzie RL jest osobnym bytem. Wobec reszty Sejmu jest albo sojusznikiem punktowym (atom z R+, Linux nikomu, 4 dni nikomu, 75% PIT nikomu), albo antymodelem (KKP w rozdziałach 5 i 11, Konfederacja w rozdziale 4, PSL w KRUS i Konkordacie).

Opracowanie: porównanie analityczne, pierwotnie 24 września 2026 (deklaracja RL v5), zaktualizowane 25 września 2026 do deklaracji RL v10. Cytaty i liczby: deklaracja RL v10 (25.09.2026); program KW Nowa Lewica 2023; uchwała KK NL 14.12.2025; lewica.org.pl; „1000 dni Lewicy w rządzie” (IX 2026); deklaracja Razem 8–9.11.2025; Krytyka Polityczna 5.12.2025; 100 konkretów KO 2023; umowa koalicyjna 10.11.2023; 10 filarów Rozwoju Plus 28.07.2026; program prezydencki S. Mentzena 2025; program KKP i projekty IX 2026; skład Sejmu X kadencji na 25.09.2026 (kluby: KO, PiS, R+, PSL, PL2050/Centrum, NL, Konfederacja; koła: Razem, DB, KKP).